

Oświadczenie Rządowe

z dnia 8 września 1922 r.

w przedmiocie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Międzynarodowego Porozumienia z dn. 18 maja 1904 roku i do Międzynarodowej Konwencji z dn. 4 maja 1910 roku, podpisanych w Paryżu, dotyczących zwalczania handlu żywym towarem

(Dz. U. Nr 87, poz. 783; zm.: Dz. U. z 1929 r. Nr 62, poz. 487)

Podaje się niniejszem do wiadomości, że w wykonaniu aneksu I art. 19 Traktatu między Głównymi Mocarstwami Sprzymierzonymi i Stowarzyszonymi a Polską, podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r. (Dz. U. R. P. r. 1920, Nr 110 poz. 728), Rząd Polski zgłosił w dniu 12 stycznia 1921 r. swe przystąpienie do Międzynarodowego Porozumienia z dn. 18 maja 1904 r. i do Międzynarodowej Konwencji z dn. 4 maja 1910 r. wraz z uzupełniającym ją protokołem zamknięcia z tegoż dnia 4 maja 1910r., podpisanych w Paryżu, dotyczących zwalczania handlu żywym towarem, których treść brzmi, jak następuje:

Porozumienie.

Prezydent Republiki Francuskiej; J. Ces. Mość Cesarz Niemiecki, Król Pruski w imieniu Cesarstwa Niemieckiego; J. K. M. Król Belgów; J. Kr. M. Król Duński; J. Kr. M. Król Hiszpański; J. Kr. M. Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanji, Irlandji i brytyjskich posiadłości zamorskich, Cesarz Indji; J. K. M. Król Włoski; J. K. M. Królowa Niderland; J. K. M. Król Portugalski i Algarwejski; J. C. M. Cesarz Wszechrosyjski; J. K. M. Król Szwedzki i Norweski i Rada Związkowa Szwarcajska.

Pragnąc zapewnić pełnoletnim kobietom oszukiwanym lub zmuszanym, zarówno jak kobietom i dziewczętom małoletnim skuteczną ochronę zbrodniczemu procederowi, znanemu pod nazwą „Handlu białymi”, postanowili zawrzeć układ w przedmiocie przedsięwzięcia właściwych środków do osiągnięcia tego celu i wyznaczyli na pełnomocników swych: (pominięto),

Którzy, wymieniwszy swe pełnomocnictwa, uznane za sporządzone w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia.

Art. 1.

Każdy z układających się Rządów, zobowiązuje się ustanowić lub wyznaczyć władzę, powołaną do gromadzenia wszelkich wiadomości o werbowaniu kobiet i dziewcząt zagranicę dla celów nierządu; władza ta będzie uprawniona do znoszenia się bezpośrednio z odpowiednimi władzami wszystkich innych układających się państw.

Art. 2.

Każdy z Rządów zobowiązuje się do wykonywania nadzoru celem śledzenia, szczególnie na dworcach kolejowych, w portach wyruszenia i w czasie podróży, przewodników kobiet i dziewcząt przeznaczonych do celów nierządu. W tym celu funkcjonariusze, lub wszelkie inne uprawnione w tym zakresie osoby otrzymają instrukcje dla dostarczenia w granicach prawnych wszelkich informacji, mogących ułatwić wyśledzenie powyższego zbrodniczego

procederu. O przybyciu osób, które zdają się być sprawcami, uczestnikami lub ofiarami takiego procederu, będą w odpowiednich przypadkach powiadomione bądź władze w miejscu przybycia, bądź zainteresowani agenci dyplomatyczni, lub konsularni, bądź jakiegokolwiek inne właściwe władze.

Art. 3.

Rządy zobowiązują się przyjmować w odpowiednich wypadkach i w granicach prawnych oświadczenia kobiet i dziewcząt cudzoziemek, trudniących się prostytutką, celem ustalenia tożsamości ich osoby oraz ich stanu cywilnego, tudzież wyśledzenia tych, którzy skłonili je do opuszczenia swego kraju. Zebrane wiadomości będą zakomunikowane władzom kraju, z którego pochodzą wymienione kobiety lub dziewczęta dla ewentualnego odesłania ich do ojczyzny.

Rządy zobowiązują się w granicach prawnych i w miarę możliwości, powierzać tymczasowo w celu ewentualnego odesłania do ojczyzny ofiary zbrodniczego procederu, pozbawione środków, instytucją opiekuńczym publicznym lub prywatnym, jako też poszczególnych osobom, dającym niezbędną rękojmię.

Rządy obowiązują się również, w granicach prawnych i w miarę możliwości, odsyłać do kraju rodzinnego te z pośród wymienionych kobiet i dziewcząt, które zażądają odesłania ich do kraju ojczystego lub też odesłania których zażądają osoby, mający nad nimi prawną władzę.

Odesłanie do kraju będzie uskutecznione dopiero po ustaleniu tożsamości osoby i obywatelstwa, jak również miejsce i daty przybycia na granicę.

Każde u układających się państw ułatwi przejazd przez swe terytorjum; korespondencja dotycząca odesłania do kraju prowadzoną będzie w miarę możliwości bezpośrednio.

Art. 4.

W wypadku, gdyby kobieta lub dziewczyna, mająca być odesłaną do kraju ojczystego nie mogła pokryć kosztów przejazdu, nie miała ani męża, ani rodziców, ani opiekuna, któryby je opłacił, koszty związane z odesłaniem jej do najbliższej granicy lub do portu wyruszenia w kierunku kraju ojczystego, obciążają państwo, na terytorjum którego kobieta ta przebywa, pozostałe zaś koszta obciążają jej państwo ojczyste.

Art. 5.

Powyższe postanowienia artykułów 3 i 4 nie sprzeciwiają się poszczególnym umowom mogącym istnieć pomiędzy układającymi się rządami.

Art. 6.

Rządy układające się zobowiązują się dopełnienia w granicach prawnych w miarę możliwości dozoru nad biurami i agencjami pośrednictwa pracy dla kobiet i dziewcząt zagranicą.

Art. 7.

Państwa, nie podpisujące niniejszego układu, mogą przystąpić do niego. W tym celu zawiadomią one o tem drogą dyplomatyczną rząd francuski, który poda to do wiadomości wszystkich państw układających się.

Art. 8.

Niniejsze Porozumienie uzyska moc obowiązującą w 6 miesięcy od daty wymiany dokumentów ratyfikacyjnych. W wypadku, gdyby jedna ze stron zawierających układ, wypowiedziała go, wypowiedzenie to miałoby skutek prawny tylko względem danej strony i dopiero w 12 miesięcy od daty rzeczonego wypowiedzenia.

Art. 9.

Niniejsze Porozumienie będzie ratyfikowane a dokumenty ratyfikacyjne zostaną wymienione w Paryżu w terminie najkrótszym. Na dowód czego pełnomocnicy podpisali niniejsze Porozumienie i przyłożyli doń swe pieczęcie.

Sporządzono w Paryżu 18-go maja 1904 r. w jedynym egzemplarzu, który pozostanie w archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Francuskiej i którego jeden podpis poświadczony za zgodność będzie doręczony każdemu z układających się Mocarstw.

KONWENCJA MIĘDZYNARODOWA

dotycząca zwalczania handlu żywym towarem.

Monarchowie i Naczelnicy Państw i Rządy Mocarstw poniżej wymienionych, jednakowo pragnąc uczynić możliwie najskuteczniejszym zwalczanie procederu znanego pod nazwą „handlu żywym towarem”, postanowili zawrzeć w tym celu konwencję i po uchwaleniu projektu na pierwszej konferencji, zebranej w Paryżu w czasie od 15 do 25 lipca 1902 r. wyznaczyli swych pełnomocników, którzy zebrali się w Paryżu na drugiej konferencji od dnia 18 kwietnia do 4 maja 1910 r. i zgodzili się na następujące postanowienia:

Art. 1.

Każdy, kto dla zaspokojenia cudzych namiętności zwerbował, uprowadził, albo uwiódł nawet za jej zgodą kobietę lub dziewczynę nieletnią dla celów rozpusty winien być karany nawet wtedy, gdyby poszczególne czyny, stanowiące pierwiastki składowe przestępstwa, zostały dokonane w różnych państwach.

Art. 2.

Winien być również karany każdy, kto, dla zaspokojenia cudzych namiętności, za pomocą oszustwa lub gwałtu, gróźb, użycia władzy, czy jakichkolwiek innych środków przymusu zwerbował, uprowadził lub uwiódł kobietę albo dziewczynę pełnoletnią dla celów rozpusty, choćby szczególnie czyny stanowiące pierwiastki składowe przestępstwa, zostały spełnione w różnych państwach.

Art. 3.

Strony układające się, których ustawodawstwo nie byłoby w chwili zawarcia niniejszej umowy wystarczające dla zwalczania przestępstw przewidzianych przez dwa poprzednie artykuły, zobowiązują się do zastosowania lub zaproponowania swym ciałom prawodawczym środków niezbędnych dla wymiaru kar za te przestępstwa stosownie do ich ważności.

Art. 4.

Strony układające się podadzą sobie wzajemnie do wiadomości, za pośrednictwem rządu Republiki Francuskiej, ustawy obecnie obowiązujące, jak również wydane później w ich państwach w przedmiocie niniejszej konwencji.

Art. 5.

Przestępstwa, przewidziane w artykułach pierwszym i w drugim, będą uważane, z dniem uzyskania mocy obowiązującej przez niniejszą konwencję za zaliczone z samego prawa do przestępstw, które, według Konwencji już obowiązujących Strony układające się, powodują ekstradycję.

W razie, gdyby poprzedzające postanowienie nie mogło być zastosowane bez zmian w istniejącym ustawodawstwie, Strony układające się zobowiązują się do zarządzenia lub zaproponowania swym ciałom prawodawczym środków niezbędnych.

Art. 6.

Przekazywanie próśb rekwizycyjnych, dotyczących przestępstw, stanowiących przedmiot niniejszej konwencji, uskutecznione będzie:

1. Bądź przez bezpośrednie znoszenie się z sobą władz sądowych.

2. Bądź za pośrednictwem przedstawiciela dyplomatycznego lub konsularnego Państwa przesyłającego rekwizycję w Państwie otrzymującym; urzędnik ten prześle bezpośrednio władzy właściwej i otrzyma bezpośrednio od niej dokumenty, stwierdzające wykonanie próśby rekwizycyjnej; (w obu tych wypadkach odpis próśby rekwizycyjnej zostanie równocześnie przesłany wyższej władzy państwa, otrzymującego rekwizycję).

3.¹ Bądź w drodze dyplomatycznej.

Każda z układających się stron poda do wiadomości w drodze zawiadomienia, skierowanego do każdej z pozostałych układających się Stron ten sposób lub te sposoby przekazywania z pośród spowżej wymienionych, które wprowadzi w stosunku do danego Państwa.

Wszelkie trudności, mogące wyniknąć z powodu przekazywania próśb, zgodnie ze sposobami podanymi w wypadkach przewidzianych w punktach 1 i 2 ustępu 1 niniejszego artykułu będą regulowane w drodze dyplomatycznej.

W braku odmiennego porozumienia się prośba rekwizycyjna winna być napisana bądź w języku władzy wezwanej, bądź w języku, umówionym między obu państwami zainteresowanymi, bądź też powinno być dołączone do niej tłumaczenie na jeden z tych dwu języków; zgodność tłumaczenia winna być zaświadczona przez przedstawiciela dyplomatycznego lub konsularnego Państwa przesyłającego rekwizycję lub przez przysięgłego tłumacza Państwa otrzymującego.

Wykonanie próśb rekwizycyjnych nie będzie mogło pociągać za sobą zwrotu jakichkolwiek opłat lub kosztów.

Art. 7.

Strony układające się zobowiązują się komunikować sobie odpisy orzeczeń skazujących, dotyczące tych przestępstw, będących przedmiotem niniejszej konwencji, których pierwiastki składowe spełnione zostały w różnych Państwach.

Dokumenty te będą przesyłane bezpośrednio przez władze wyznaczone, zgodnie z artykułem 1-ym Układu, zawartego w Paryżu 18 maja 1904 r., władzom odpowiednim innych Państw układających się.

Art. 8.

Państwa nie podpisujące mogą przystąpić do niniejszej konwencji.

---

¹ Art. 6 ust. 3 sprostowany obwieszczeniem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 28 maja 1929 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 487).

W tym celu zanotyfikują one zamiar swój przez akt, który zostanie złożony w archiwum Rządu Republiki Francuskiej. Rząd ten prześle w drodze dyplomatycznej poświadczony za zgodność odpis każdemu z państw układających się i zawiadomi je równocześnie o dacie złożeniu aktu.

W wymienionej notyfikacji będą również podane do wiadomości ustawy obowiązujące w Państwie przystępującem do konwencji, w przedmiocie niniejszej konwencji.

W sześć miesięcy od daty złożenia aktu notyfikacyjnego Konwencja wejdzie w życie na całym terytorium państwa przystępującego, które w ten sposób stanie się państwem układającym się.

Przystąpienie do konwencji pociągnie za sobą z samego prawa i bez specjalnej notyfikacji równoczesne i całkowite przystąpienie do układu z dnia 18 maja 1904 r., który wejdzie w życie jednocześnie z konwencją na całym obszarze państwa przystępującego.

Powyższe postanowienie nie sprzeciwia się jednak artykułowi 7 powyżej wymienionego porozumienia z 18 maja 1904 r., który będzie miał zastosowanie w przypadku, gdyby które z państw przekładało przystąpić jedynie do tego porozumienia.

Art. 9.

Niniejsza konwencja, uzupełniona przez protokół zamknięcia, stanowiący jej część integralną, będzie ratyfikowana, a dokumenty ratyfikacyjne zostaną złożone w Paryżu z chwilą, gdy sześć Państw układających się będzie mogło to uskutecznić.

Z każdego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzony zostanie protokół, którego odpis uwierzytelniony zostanie przesłany w drodze dyplomatycznej każdemu z Państw układających się.

Niniejsza konwencja uzyska moc obowiązującą w 6 miesięcy od daty złożenia ratyfikacji.

Art. 10.

W razie, gdyby jedno z Państw układających się wypowiedziało konwencję, wypowiedzenie to miałooby skutek jedynie względem tego Państwa.

Wypowiedzenie zostanie notyfikowane przez akt, który będzie złożony w archiwum Rządu Republiki Francuskiej. Rząd ten prześle w drodze dyplomatycznej uwierzytelniony odpis każdemu z Państw układających się i zawiadomi je równocześnie o dacie złożenia aktu. W dwanaście miesięcy od tej daty Konwencja utraci moc obowiązującą na całym terytorjum Państwa wypowiadającego.

Wypowiedzenie Konwencji nie będzie pociągało za sobą z samego prawa równoczesnego wypowiedzenia Porozumienia z dn. 18 maja 1904 r., chyba, że zostanie to wyraźnie zaznaczone w akcie wypowiedzenia w razie przeciwnym Państwo układające się winno dla wypowiedzenia wymienionego Porozumienia zastosować się do art. 8 tego ostatniego.

Art. 11.

Jeżeli jedno z Państw układających się zechce wprowadzić w życie niniejszą Konwencję w jednej lub kilku ze swych kolonji, posiadłości lub okręgów konsularno-sądowych, powinno w tym celu zanotyfikować swój zamiar przez akt, który zostanie złożony w archiwum Rządu Republiki Francuskiej. Rząd ten prześle w drodze dyplomatycznej uwierzytelniony odpis każdemu z Państw układających się i zawiadomi je równocześnie o dacie złożenia aktu.

W wymienionym akcie notyfikacyjnym, dotyczącym kolonji, posiadłości lub okręgów konsularno-sądowych, będą podane do wiadomości ustawy, wydane w przedmiocie niniejszej Konwencji. Ustawy, które w następstwie zostaną tam wydane, będą również zakomunikowane Państwom układającym się stosownie do art. 4.

W 6 miesięcy od daty złożenia aktu Konwencja wejdzie w życie w kolonjach, posiadłościach lub okręgach konsularno-sądowych, wyszczególnionych w akcie notyfikacyjnym.

Państwo pozycujące poda do wiadomości każdego z pozostałych Państw układających się ten sposób lub te sposoby przekazywania, które przyjmie dla próśb rekwizycyjnych, skierowanych do kolonji, posiadłości lub okręgów konsularno-sądowych, które stanowiąc będą przedmiot notyfikacji wskazanej w ustępie 1 niniejszego artykułu.

Wypowiedzenie Konwencji przez jedno z Państw układających się na rzecz jednej lub kilku ze swych kolonji, posiadłości lub okręgów konsularno-sądowych, zostanie dokonane w formie i na warunkach określonych w ustępie 1-ym niniejszego artykułu. Nabędzie ono skutków prawnych w 12 miesięcy od daty złożenia aktu wypowiedzenia w archiwum Rządu Republiki Francuskiej.

Przystąpienie do Konwencji przez jedno z Państw układających się na rzecz jednej lub kilku ze swych kolonji, posiadłości lub okręgów konsularno-sądowych, pociągnie za sobą z samego prawa i bez specjalnej notyfikacji, równoczesne i całkowite przystąpienie do układu z dn. 18 maja 1904 r. Porozumienie to wejdzie tam w życie jednocześnie z samą Konwencją. Jednakowoż wypowiedzenie Konwencji przez jedno z Państw układających się, dla jednej lub kilku swych kolonji, posiadłości lub okręgów konsularno-sądowych nie pociągnie za sobą z samego prawa – chyba, że zostało to wyraźnie zaznaczone w akcie notyfikacyjnym, równoczesnego wypowiedzenia Porozumienia z dn. 18 maja 1904 r.; pozatem pozostają w mocy oświadczenia, jakie Państwa podpisujące Porozumienie z dn. 18 maja 1904 r. mogły poczynić co do przystąpienia ich kolonji wymienionego Porozumienia.

Niemniej jednak, począwszy od daty wejścia w życie niniejszej Konwencji, przystąpienia lub wypowiedzenia, dotyczące powyższego Porozumienia względem kolonji, posiadłości lub okręgów konsularno-sądowych Państw układających się, będą uskuteczniane w myśl postanowień niniejszego artykułu.

Art. 12.

Konwencja niniejsza nosząca datę 4 maja 1904 r. będzie mogła być podpisywaną w Paryżu aż do 31 lipca przyszłego roku przez pełnomocników mocarstw, reprezentowanych na drugiej konferencji w sprawie ścigania handlu żywym towarem.

Sporządzony w Paryżu 4 maja 1910 r., w jednym egzemplarzu, którego uwierzytelniony odpis za zgodność zostanie wydany każdemu z mocarstw podpisujących.

PROTOKUŁ ZAMKNIĘCIA.

W chwili przystępowania do podpisania konwencji z dnia dzisiejszego niżej podpisani pełnomocnicy uważają za pożyteczne wskazać w jakim duchu należy rozumieć artykuły 1, 2 i 3 niniejszej konwencji oraz w jakiej mierze pożądanym jest, aby państwa układające się przy wykonywaniu swej suwerenności ustawodawczej zapewniły wykonanie przyjętych postanowień lub ich uzupełnienie.

A. Postanowienia artykułów 1 i 2 winny być uważane za minimum w tem znaczeniu, że samo przez się zrozumiałe jest, iż rządy układające się posiadają całkowitą swobodę karania innych analogicznych przestępstw, takich na przykład, jak werbowanie dorosłych bez podstępni ani przymusu.

B. Dla ścigania przestępstw, przewidzianych w artykułach 1 i 2 słowa „kobieta lub dziewczyna małoletnia, kobieta lub dziewczyna pełnoletnia” oznaczają kobiety lub dziewczyny poniżej lub powyżej 20 lat ukończonych. Ustawa może jednak ustalić wiek

ochrony wyższy pod warunkiem, że będzie jednakowy dla kobiet i dziewcząt każdej narodowości.

C. Dla ścigania tych przestępstw ustawa winna zarządzić we wszystkich wypadkach karę pozbawienia wolności, bez uszczerbku dla wszelkich innych kar głównych lub ubocznych. Winna ona również wziąć pod uwagę, niezależnie od wieku ofiary, różne okoliczności obciążające, mogące zajść w poszczególnym wypadku, jak te, które przewiduje art. 2, lub fakt, że ofiara zostanie istotnie oddana rozpuście.

D. Zatrzymanie kobiety lub dziewczyny w domu rozpusty wbrew jej woli nie mogło być pomimo ciężkości przestępstwa objęte przez niniejszą konwencję, ponieważ należy ono wyłącznie do ustawodawstwa poszczególnych państw.

Niniejszy protokół zamknięcia będzie uważany za stanowiący część składową konwencji z tej samej daty i będzie miał tę samą moc, wartość i czas trwania.

Sporządzono i podpisano w jednym egzemplarzu w Paryżu 4 maja 1910 r.

Powyższe porozumienie ratyfikowały następujące Państwa:

	Daty złożenia dokumentów ratyfikacyjnych			
Niemcy	18-go Stycznia 1905 roku			
Danja	"	"	"	"
Hiszpanja	"	"	"	"
Francja	"	"	"	"
Wielka Brytanja	"	"	"	"
Włochy	"	"	"	"
Rosja	"	"	"	"
Szwecja	"	"	"	"
Norwegja	"	"	"	"
Szwajcarja	"	"	"	"
Belgja	22-go czerwca	"	"	"
Portugalja	12-go lipca	"	"	"
Holandja	14-go stycznia	1907	"	"

Przystąpiły do powyższego porozumienia następujące Państwa:

	Data przystąpienia:	
Polska	12-go stycznia	1921 roku.
Austrja-Węgry	18-go stycznia	1905 "
Brazylja	12-go maja	1905 "
Stany Zjednoczone	6-go czerwca	1908 "
Luksemburg	4-go lipca	1910 "
Bułgarja	15-go czerwca	1921 "
Czechosłowacja	17-go maja	1921 "

Międzynarodową Konwencję z dnia 4 maja 1910 r., dotyczącą handlu żywym towarem ratyfikowały następujące Państwa:

	Daty złożenia dokumentów ratyfikacyjnych			
Austrja-Węgry	8 sierpnia 1912 roku			
Hiszpanja	"	"	"	"
Francja	"	"	"	"
Wielka Brytanja	"	"	"	"
Holandja	"	"	"	"
Rosja	"	"	"	"

Niemcy	23	"	"	"
Portugalja	9	września	"	"
Belgja	30	lipca	1914	"

zaś przystąpiły do powyższej Konwencji następujące Państwa:

Polska	12	stycznia	1921	roku
Indje wschodnie holenderskie	5	marca	1913	"
Kanada	25	kwietnia	1913	"
Związek południowo-afrykański	19	września	1913	"
Newfoundland i Nowa Zelandja	17	paźdz.	1915	"
Urugwaj	30	czerwca	1920	"
Czechosłowacja	17	maja	1921	"
Bułgarja	15	czerwca	"	"
Monaco	2	lipca	"	"
W. M. Gdańsk	2	lipca	"	"
Bahama	4	listop.	"	"
Cejlon	"	"	"	"
Cypr	"	"	"	"
Kenja	"	"	"	"
Fidzi	"	"	"	"
Gibraltar	"	"	"	"
Hongkong	"	"	"	"
Jamajka	"	"	"	"
Malta	"	"	"	"
Nyasaland	"	"	"	"
Rodezja południowa	"	"	"	"
Cieśniny	"	"	"	"
Trynidad	"	"	"	"
Norwegja	16	grudnia	"	"
Sjam	28	"	"	"
Kolonje francuskie	1	stycznia	1922	"
Marokko	"	"	"	"
Tunis	"	"	"	"